

Kvasiny

Kraj: Královéhradecký

Správní obvod: Rychnov nad Kněžnou

Nadmořská výška: 343 m n. m.

Počet obyvatel: 1 357

Adresa URL: www.obec-kvasiny.cz

Okres: Rychnov nad Kněžnou

GPS souřadnice: 50.212498N, 16.263229E

První pís. zmínka: 1544 (480 let)

PSČ: 517 02

Historie obce Kvasiny

Obec Kvasiny je ves prastarého původu, založená pravděpodobně v 11. století. Byla založena v době kolonizace, o čemž svědčí její charakter rozložení usedlostí podél řeky a cesty, takzvaný ulicový typ osídlení, kdy kolonisté dostali půdu, na níž si postavili obydlí a pole měli kolem usedlosti. Obec leží při starodávné obchodní cestě, po níž se dopravovala sůl z Vlach přes Čechy do Slezska. Tuto cestu střežily strážní hrady, s největší pravděpodobností i hrad v Kvasinách, o kterém se zmiňuje Sedláček, který stával zřejmě na místě, kde byla později postavena tvrz a zámek. V pramenech se objevuje název vsi teprve roku 1544, kdy po požáru zemských desek byly obnovovány starší záznamy. V roce 1890 přešlo panství do rukou židovské firmy "Goldštejn a Ollendorf" se sídlem v Katovicích, od které panství koupil poslední šlechtický majitel rytmistr Vilém Konigswarter. Přírodní podmínky, především blízkost lesů a množství kvalitní cihlářské hlíny dalo vzniknout místnímu průmyslu - papírně, cihelně, pilám a tkalcovně. Na místě bývalé pily velkostatku vznikla před válkou automobilka, kterou zde zřídil ing. Janeček, který také koupil kvasinský zámek. Rozvoji místního průmyslu přispělo i otevření železniční tratě Častolovice - Rychnov n. Kněžnou - Solnice, na které byl provoz zahájen 26. října 1893. Kvasiny od nepaměti patřily ke Skuhrovskému panství, jehož první držitelé nejsou známi. Okolo roku 1280 se přistěhoval do zdejší krajiny pan Mutina, praotec pánů z Dobrušky, který měl některé statky v poříčí Orlice. Po něm drželi panství moravští páni z Meziříčí a v roce 1387 bylo panství prodáno Půtovi z Častolovic. V roce 1454 bylo panství prohlášeno za odúmrt' a král Ladislav je daroval nejvyššímu purkrabímu Zdenkovi ze Štenberka, který svá práva postoupil roku 1455 Jiřímu z Poděbrad, tehdy správci království. V roce 1495 prodal Jindřich kníže Minsterberský skuhrovské panství Vilému z Pernštejna a zde je mezi jinými lokalitami zapsána i ves Kwasinie. Z perňštejnského držení panství získal 16. října 1556 Arnošt, falckrabí na Rýně, který ho o dva roky později prodal Benjaminu z Vlkanova. V Kvasinách postavil buď on, nebo jeho syn Martin, tvrz zvanou POSTOLKOV a rovněž druhý poplužní dvůr v Kvasinách. Asi ke konci 16. století došlo k založení osady HAMERNICE, která je dnes součástí obce Kvasiny. Mezi rokem 1608 a 1623 si postavil syn Fridrich Vlkanovský sídlo v Kvasinách, který později konfiskační protokol nazývá hradem a ještě později zámek. Příslušníci rodu Vlkanovských odešli ze země, Fridrich z Vlkanova se však brzy vrátil. Z celého majetku zůstal jeho manželce Lidmile Talachové z Ještětic jen dvůr a Postolkovská tvrz v Kvasinách, o které se již dnes neví, kde vlastně stávala a po níž zůstal jen místní název pozemků v katastrální mapě. Tehdy rozdělené panství na čtyři díly bylo podle císařské rezoluce 16. 3. 1624 prodáno Jindřichu z Donína, který postoupil správu panství svému bratru Karlu Hanibalovi, který zemřel již v roce 1653, a protože panství bylo velmi zadluženo, připadly tři díly věřiteli Simeonu Applmanovi z Kolichreitu, čtvrtý díl patřil ještě Jindřichovi z Donína, po jehož smrti ho

spravovala vdova Anna Marie de Maltan. Druhou část panství - ony tři díly spravované rytířem Applmanem zdědila v roce 1641 jeho manželka, která ve své závěti v roce 1645 ho se všemi právy a požitky odkázala karmelitánskému konventu v Menším Městě pražském. Jak píše Jaroslav Láska ve své První knize LP, byl stav kvasinského zámku v roce 1653 hodnocen jako velmi špatný. Proto bylo rozhodnuto o stavbě nové správní budovy panství, se kterou bylo započato někdy počátkem druhé poloviny XVII. století. Autor se domnívá, že budova byla postupně rozšířena o křídlo boční a pak i přední, kde nad portálem zámecké brány je vytesán letopočet 1706, tehdy snad byl zámek dokončen k dnešní podobě. Zrušením karmelitánského konventu malostranského byl jeho majetek převeden státnímu náboženskému fondu. Obec Kvasiny měla v roce 1821 sto devět obytných budov, žilo zde 316 mužů a 354 žen. Ve vesnici bylo 17 koní, 136 kusů hovězího dobytka, 29 ovcí a 7 vepřů. V dražbě 17. 12. 1824 koupil panství za 120 000 zlatých rytíř Antonín Slivka ze Slivic. Nový majitel byl velice opatrný a přísný, jinak ač hluboce klasicky vzdělán, prostičký pán. V těchto letech vzkvétala bělidla pláten a příze v Kvasinách, kde se ročně bílilo kolem 8 300 kusů plátna a na 1 100 balíků příze. Již od jara roku 1854 se začala v Čechách vyskytovat asijská cholera, v červenci navštívila Rychnov a v srpnu vypukla v Kvasinách a Skuhrově n. Bělou a umíral na ni bezmála každý pátý člověk. Od roku 1862 je panství v rukou Mariany Steidlové z Tulechova, rozené Slivkové, ta však zemřela již příštího roku a vlastnické právo bylo přepsáno na Luisu z Frankeberku z Pruska. Správu panství vedl Ludvík. Bohaté lesy panství byly o překot káceny a správce v kartách nehrál o peníze, ale o celé kusy lesa. V roce 1866 Frankeberkové na panství dohospodařili. Celé panství bylo zatíženo dluhy a hypotékami. Roku 1867 jej koupil Josef Huppman za 800 000 zlatých. Za něho byla zřízena z bývalého panského pivovaru továrna na likéry, která však brzy zanikla. Jako památka na ni zůstal jen název kopce za tímto objektem směrem k nádraží "do likérky".

